

РАФИНЕРИЈА НА НАФТА АД - СКОПЈЕ

**ВЛИЈАНИЕТО НА УВОЗОТ
НА СУРОВА НАФТА
ВРЗ ПЛАТНИОТ БИЛАНС НА РМ**

**Среќко Шурков
Директор на Финансии
и администрација**

**Скопје
Ноември, 2006**

Светски тренд во потрошувачката на сурова нафта (1)

- Потрошувачка на различни видови енергија

(во квадрилиони Btu, британска единица за топлина)

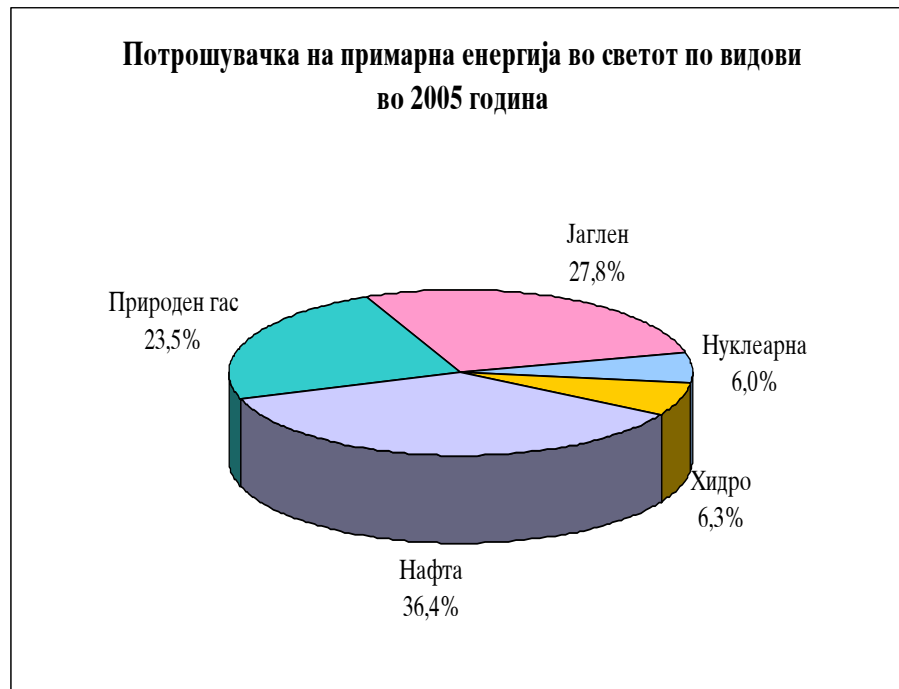

Светски тренд во потрошувачката на сурова нафта (2)

- **Удел во потрошувачката на примарна енергија**

Суровата нафта претставува еден од најважните извори на примарна енергија во светот (удел од 36.4% во 2005 година), првенствено заради нејзината важност во обезбедувањето на моторни горива.

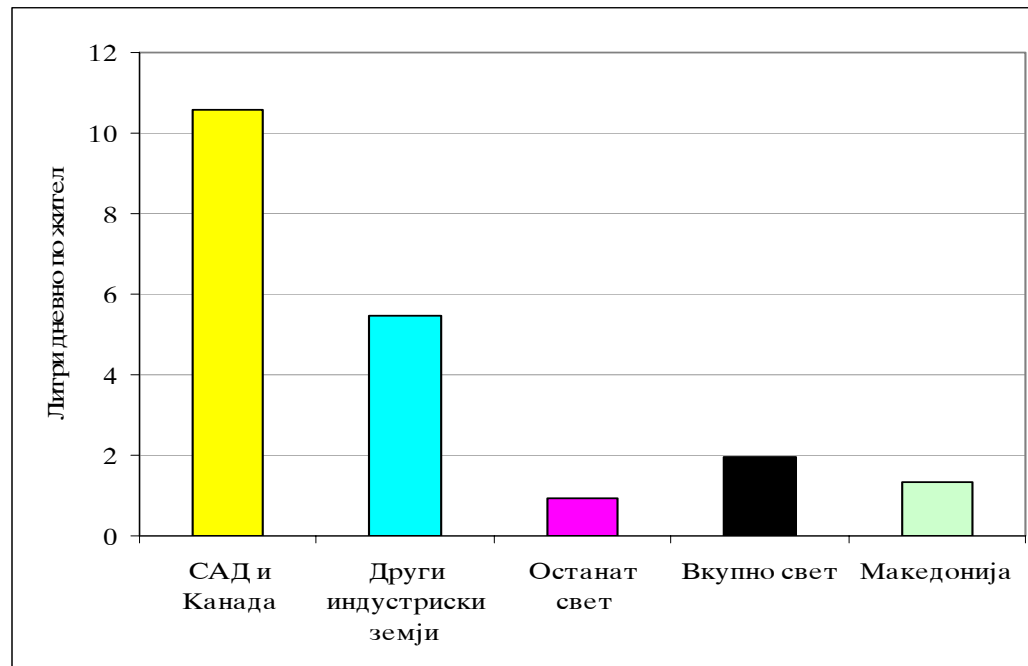
Уделот на нафтените деривати во потрошувачката на енергија во транспортот изнесува околу 95%.

Светски тренд во потрошувачката на сурова нафта (3)

- **Потрошувачка по жител**

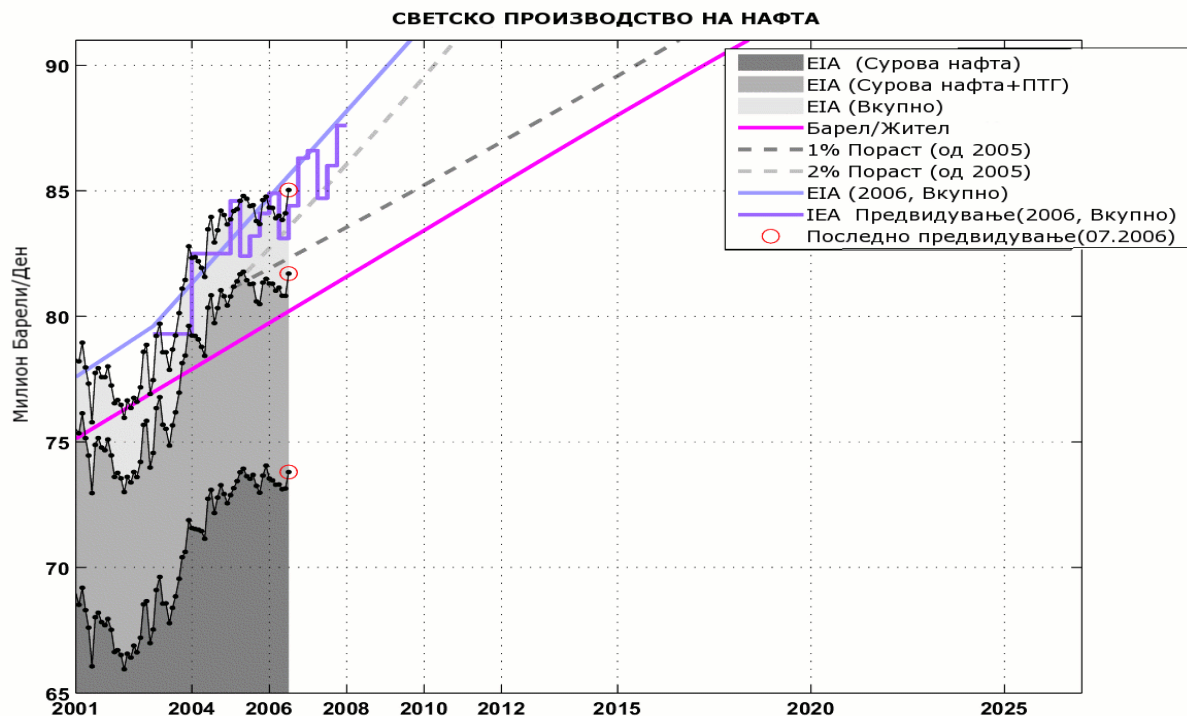
Просечната дневна потрошувачка по жител во Македонија е за 33% помала од светскиот просек.

Светски тренд во потрошувачката на сурова нафта (4)

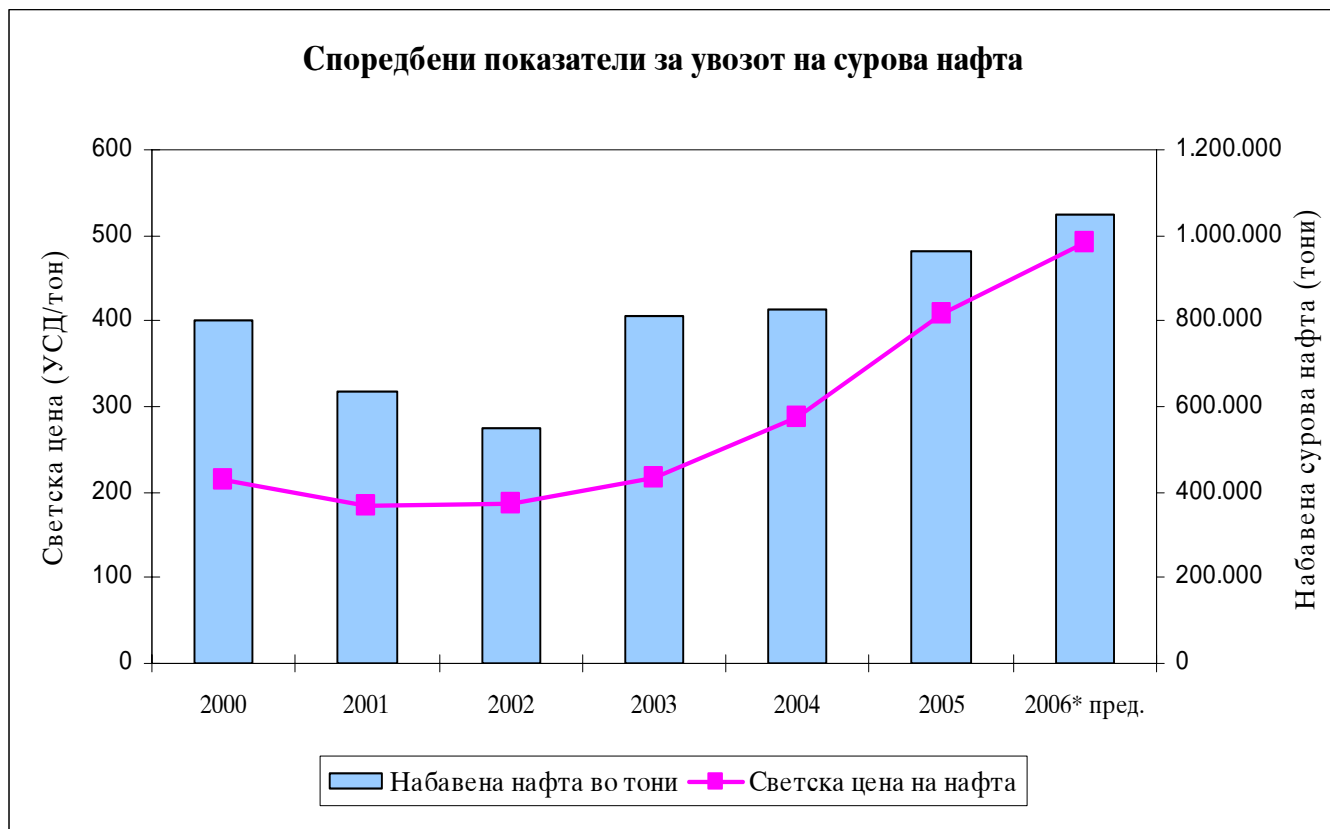
■ Прогноза на производството

Според сегашната стапка на пораст од околу 2% годишно, пикот за конвенционалната нафта ќе се случи некаде меѓу 2010 и 2050 година, додека според други предвидувања во периодот од 2026 до 2047 година, после што би дошло до опаѓање на производството.

Потрошувачка на сурова нафта во РМ (1)

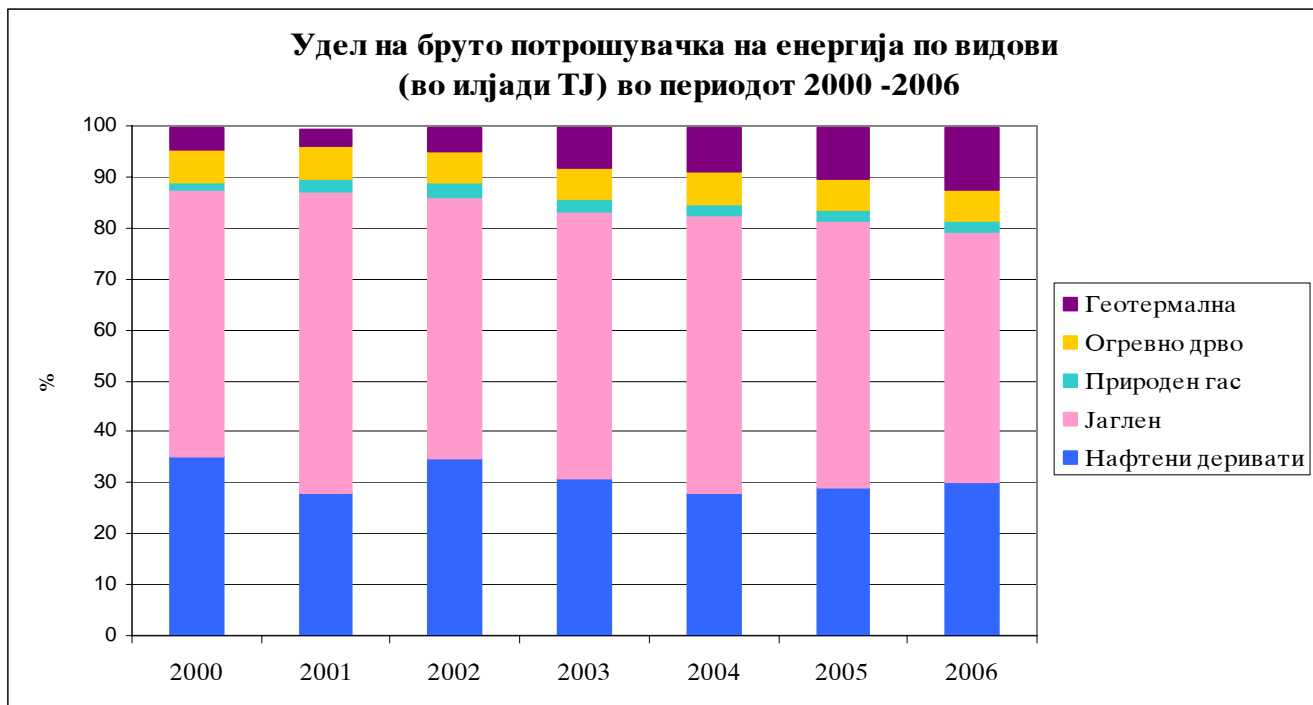
- Увоз на сурова нафта

Потрошувачка на сурова нафта во РМ (2)

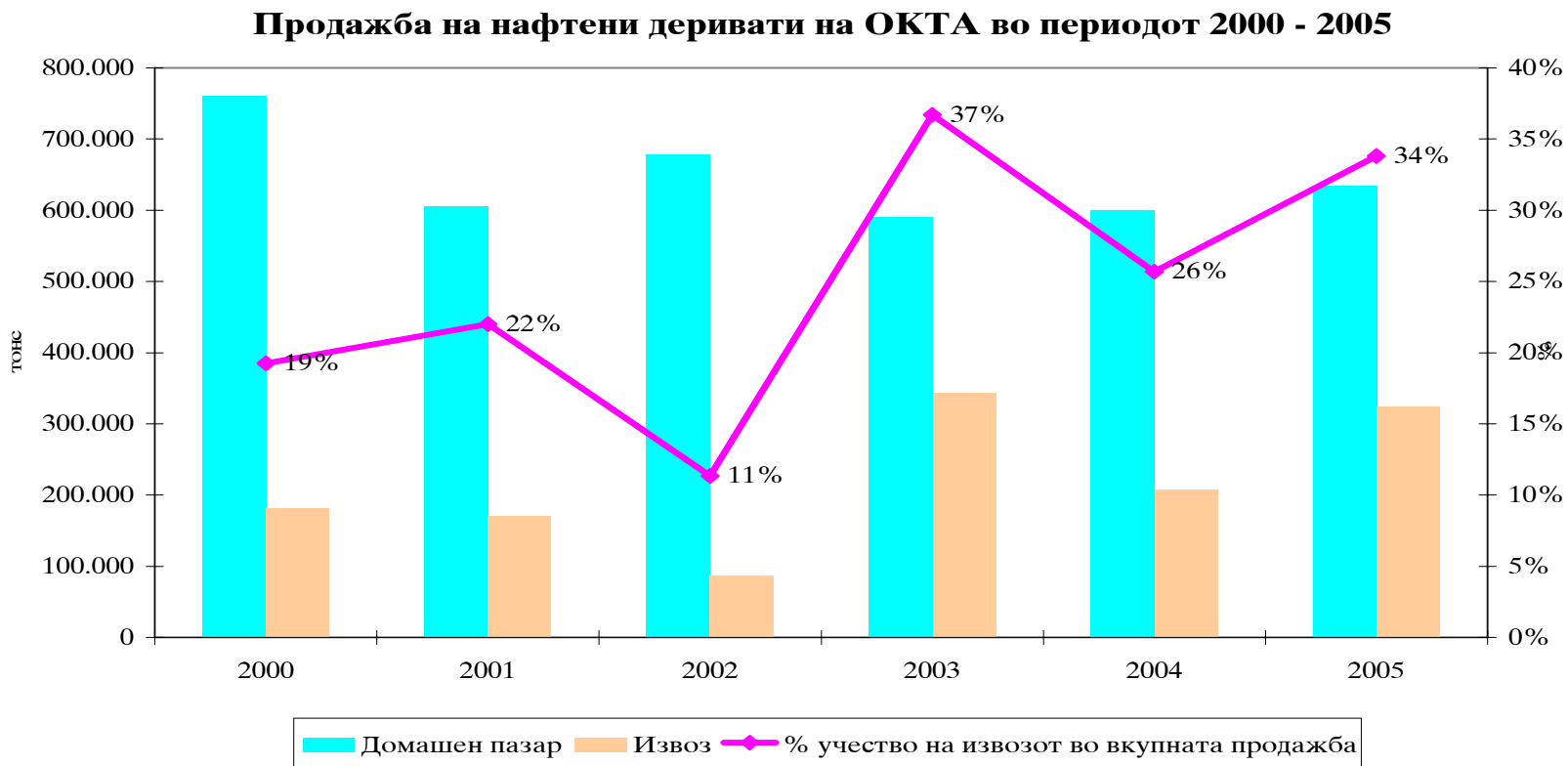
■ Потрошувачка на нафтени деривати

Уделот на нафтените деривати во вкупната бруто потрошувачка на енергија се движи околу 30%, што е пониско во однос на светскиот просек.

Потрошувачка на сурова нафта во РМ (3)

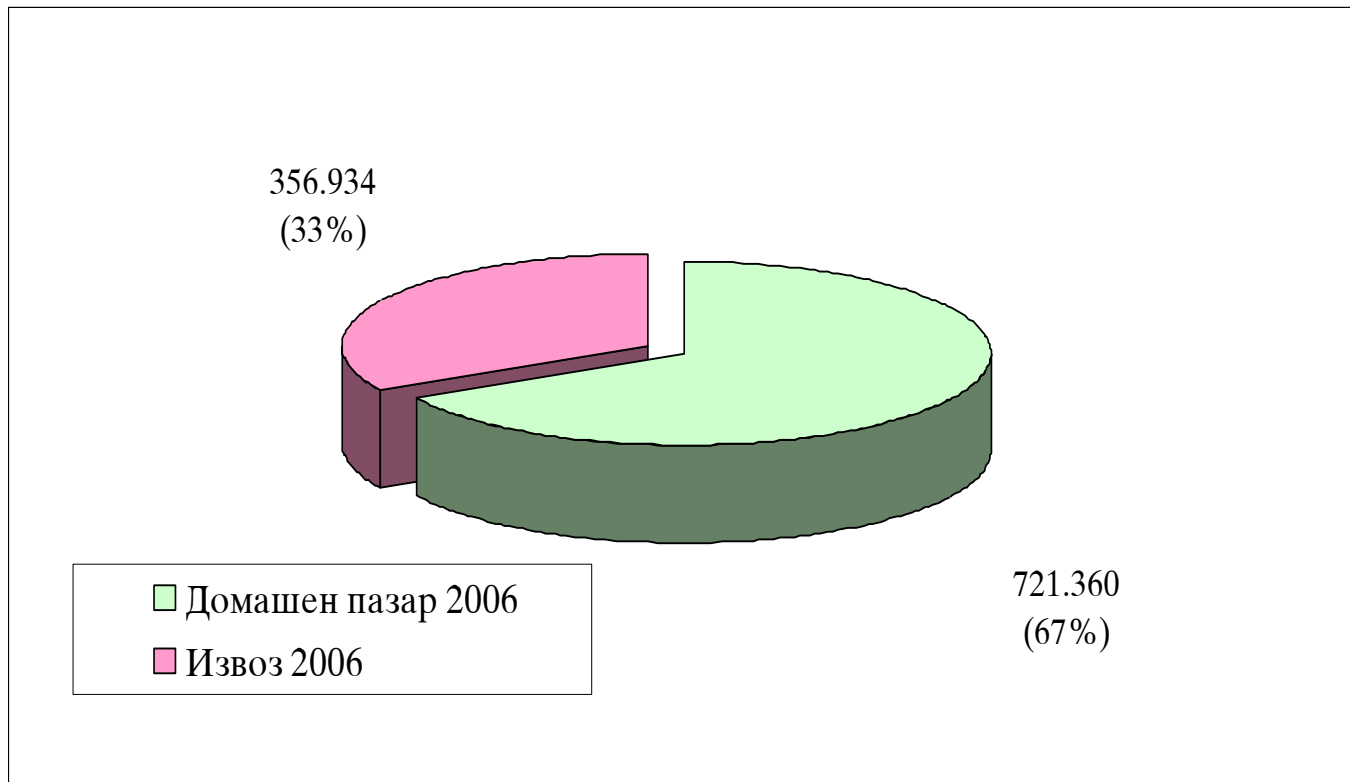
- Продажба на деривати на ОКТА

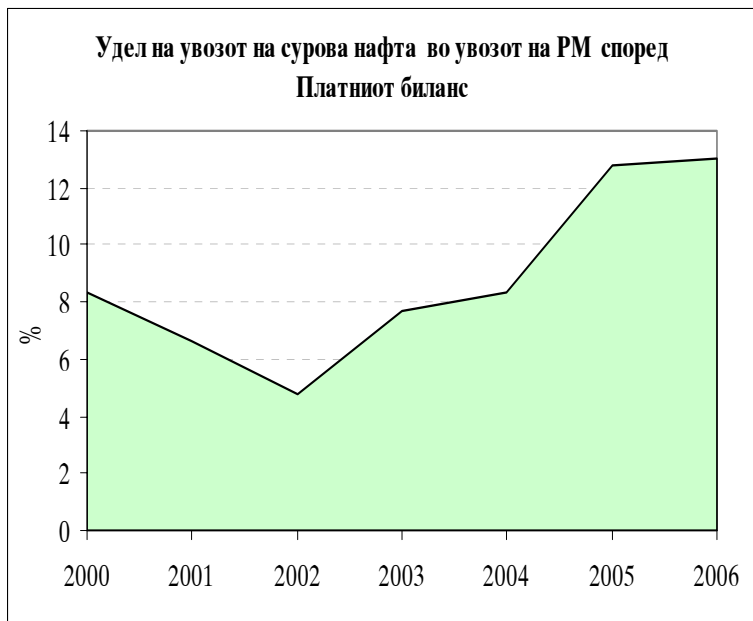

Потрошувачка на сурова нафта во РМ (4)

- **Продажба на деривати на ОКТА (во тони, предвидување)**

Влијание на увозот на сурова нафта и извозот на нафтени деривати на Платниот биланс на РМ (1)

Влијание на увозот на сурова нафта и извозот на нафтени деривати на Платниот биланс на РМ (2)

Влијание на увозот на сурова нафта и извозот на нафтени деривати на Платниот биланс на РМ (3)

- Споредба на ефектот од увоз на сурова нафта со увоз и извоз на нафтени деривати

	Количина во тони	Просечна цена УСД/Т*	Вкупна вредност во УСД	Структура на пазарот	За 1,000,000 тони
1. СУРОВА НАФТА	1.000.000	508,5	508.500.000		
2. ДЕРИВАТИ ОД УВОЗ	941.000	548,8	516.410.000		
ПОЗИТИВЕН ЕФЕКТ (2-1)			7.910.000	Домашен 67%	5.299.700
3. ДЕРИВАТИ ЗА ИЗВОЗ	941.000	566,4	532.990.000		
ПОЗИТИВЕН ЕФЕКТ (3-1)			24.490.000	Странски 33%	8.081.700
НЕТО ПОЗИТИВЕН ЕФЕКТ ЗА 1 000 000 ТОНИ НАФТА					13.381.400

* Применети просечни цени за период јануари-октомври 2006

Заклучоци

- Нафтата ќе биде доминантен извор на енергија, особено во транспортниот сектор, најмалку уште 20 до 30 години
- Зависноста од увоз на сурова нафта ќе се зголеми во сите главни потрошувачки региони
- За навлегување на пазарот на нови технологии што ќе овозможат поголема стапка на замена на нафтени деривати ќе почекаме уште десетина и повеќе години
- Просечното учество на увозот на сурова нафта во вкупниот увоз на РМ според Платниот биланс за периодот 2000-2006 година е 11%, и покажува тренд на пораст како резултат на зголемените цени на суровата нафта на светскиот пазар и зголемената потрошувачка на деривати
- Нето позитивниот девизен ефект од работењето на ОКТА се проценува на околу 13 милиони УСД во однос на увозот на нафтени деривати
- Позитивно влијание врз платниот биланс може да има:
  - делумната замена на нафтени деривати со алтернативни домашни извори на енергија, и
  - зголемувањето на извозот на нафтени деривати на околните пазари.